NOTA DE FUNDAMENTARE
la proiectul de lege privind modificarea Legii nr. 126/2025 privind finanțarea, gestionarea și monitorizarea politicii agricole

1. Denumirea sau numele autorului şi, după caz, a/al participanţilor la elaborarea proiectului actului normativ
Autorul proiectului de lege pentru modificarea Legii nr. 126/2025 privind finanțarea, gestionarea și monitorizarea politicii agricole (în continuare *proiect de lege*) este Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare (în continuarea *MAIA*).
2. Condiţiile ce au impus elaborarea proiectului actului normativ
2.1. Temeiul legal sau, după caz, sursa proiectului actului normativ
Proiectul de lege se bazează pe necesitatea alinierii continue a legislației naționale la prevederile Regulamentelor (UE) 2021/2115 și (UE) 2021/2116, care stabilesc cadrul normativ pentru finanțarea, gestionarea și monitorizarea politicii agricole comune (în continuare *PAC*). Aceste regulamente sunt esențiale pentru asigurarea unui sistem coerent de gestionare a fondurilor și a intervențiilor agricole, asigurând, totodată, coerența cu obiectivele PAC a Uniunii Europene. Totodată, analiza efectuată în urma punerii în aplicare a cadrului normativ național existent a evidențiat unele deficiențe și lacune normative. În acest context, se constată lipsa unei corelări a cadrului normativ național cu prevederile PAC a Uniunii Europene, în special în ceea ce privește delimitarea insuficient de clară a competențelor instituționale, acreditarea Agenției de plăți, întocmirea declarației de gestiune și raportarea privind performanța, precum și alte aspecte aferente cadrului normativ pentru finanțarea, gestionarea și monitorizarea politicii agricole. Totodată, acțiunea privind elaborarea proiectului de lege este inclusă, cu nr. 2, în Capitolul 11 „Agricultură și dezvoltare rurală”, Clusterul 5, din Programul Național de Aderare a Republicii Moldova la Uniunea Europeană (2025-2029), aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 306/2025.
2.2. Descrierea situației actuale și a problemelor care impun intervenţia, inclusiv a cadrului normativ aplicabil şi a deficienţelor/lacunelor normative
Cadrul normativ privind finanțarea, gestionarea și monitorizarea politicii agricole a Republicii Moldova a fost adoptat prin Legea nr. 126/2025 privind finanțarea, gestionarea și monitorizarea politicii agricole (în continuare *Legea nr. 126/2025*). Legea nr. 126/2025 instituie un nou mecanism de acordare și administrare a sprijinului financiar din Fondul național de dezvoltare a agriculturii și mediului rural (în continuare *FNDAMR*), reglementează tipurile de intervenții, cadrul instituțional al FNDAMR, finanțarea și gestionarea cheltuielilor, sistemele de control, verificarea conformității

plăților, monitorizarea, raportarea și evaluarea performanței Programului strategic al politicii agricole pentru perioada 2026–2030, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 288/2026 (în continuare *PSPA*).

PSPA constituie instrumentul prin care sunt stabilite intervențiile, condițiile de acordare a sprijinului financiar, indicatorii de performanță și mecanismele de implementare a sprijinului din FNDAMR pentru perioada 2026–2030.

Necesitatea intervenției normative este determinată de faptul că, în procesul de elaborare a cadrului normativ de punere în aplicare a Legii nr. 126/2025, inclusiv în urma consultării cu Uniunea Europeană a Regulamentului privind procedura, criteriile de acreditare a Agenției de Intervenție și Plăți pentru Agricultură (în continuare *Agenția de plăți*), gestionarea financiară, controlul și transparența, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 396/2026, au fost identificate necesități de clarificare, completare și corelare a cadrului juridic, în special în ceea ce privește delimitarea competențelor autorităților implicate, funcționarea mecanismelor de acreditare și certificare, raportarea performanței, sistemul de condiționalitate, formele de plată directă, procedurile de depunere și autorizare a cererilor, mecanismele de control și sancționare, precum și termenele de aplicare etapizată a unor prevederi.

Cadrul normativ existent utilizează noțiunea de „autoritate de management”, care realizează atribuțiile atât a unei autorități competente cât și a autorității de management, fără o delimitare suficient de clară a atribuțiilor acestora în raport cu mecanismul de guvernanță instituit prin legislația europeană. Proiectul de lege propune instituirea explicită a unei autorități competente, desemnate de Guvern, care să fie responsabilă de acreditarea și retragerea acreditării Agenției de plăți, desemnarea organismului de certificare și exercitarea altor atribuții sistemice, iar funcția de autoritate de management să fie exercitată printr-o subdiviziune structurală din cadrul autorității competente.

Această soluție urmărește să asigure o separare funcțională mai clară a atribuțiilor privind acreditarea, gestionarea și controlul sistemului, concomitent cu evitarea unor suprapuneri instituționale. Modelul este în concordanță cu prevederile Regulamentului (UE) 2021/2116, care stabilește existența unei autorități competente responsabile de acreditarea agențiilor de plăți și de desemnarea organismului de certificare, precum și cerințe privind funcționarea agențiilor de plăți și a sistemelor de control.

De asemenea, se constată necesitatea actualizării mecanismului de raportare privind performanța. În forma actuală, cadrul normativ nu reflectă în suficientă măsură noua abordare orientată spre performanță, în care monitorizarea nu se limitează la legalitatea și regularitatea cheltuielilor, ci include și realizările, rezultatele, obiectivele de etapă și țintele stabilite în PSPA. Proiectul de lege introduce, în acest scop, obligația Agenției de plăți de a prezenta autorității competente raportul anual privind performanța,

rezumatul rapoartelor finale de audit și al controalelor, analiza erorilor și deficiențelor sistemelor de guvernanță și declarația anuală de gestiune.

Totodată, atribuțiile organismului de certificare sunt completate prin includerea verificării corectitudinii informațiilor din declarația de gestiune și a raportării privind indicatorii de realizare și de rezultat. Prin aceste modificări se urmărește instituirea unui circuit complet de asigurare, control, certificare și raportare a performanței, corespunzător modelului european.

Concomitent, apare necesitatea de a clarifica noțiunile și mecanismele aferente plăților directe, prin delimitarea plăților directe cuplate de cele decuplate. Această diferențiere este relevantă pentru stabilirea condițiilor de eligibilitate, a modului de calcul și a mecanismelor de control și sancționare. Proiectul de lege definește plata directă cuplată prin raportare la tipul activității agricole, volumul producției sau efectivul de animale și introduce noțiunea de plată directă decuplată, condiționată exclusiv de deținerea unei suprafețe agricole.

Se propune consolidarea cadrului privind condiționalitatea și bunele condiții agricole și de mediu (GAEC). Reglementarea propusă transpune în legislația națională o abordare mai apropiată de mecanismul european al condiționalității, care corelează acordarea plăților cu respectarea unor cerințe privind clima și mediul, sănătatea publică și a plantelor, bunăstarea animalelor și condițiile sociale. Regulamentul (UE) 2021/2115 stabilește condiționalitatea ca parte integrantă a arhitecturii de mediu a politicii agricole comune, iar Regulamentul (UE) 2021/2116 instituie cadrul de guvernanță, control și sancționare aferent. În plus, cadrul european urmărește aplicarea unor sancțiuni proporționale, eficiente și descurajatoare în cazul nerespectării cerințelor aplicabile.

În acest context, proiectul de lege prevede un articol distinct referitor la obligațiile privind GAEC și introduce reguli privind stabilirea indicatorilor minimi, adaptarea acestora la condițiile pedologice, climatice și structurale ale exploatațiilor, precum și un tratament simplificat pentru exploatațiile ecologice. În același timp, sunt instituite derogări pentru fermierii mici, inclusiv în ceea ce privește aplicarea controalelor și a sancțiunilor administrative. Modificarea este necesară pentru a evita neclaritățile privind categoriile de beneficiari supuse condiționalității și controalelor, precum și pentru a asigura proporționalitatea sarcinii administrative în raport cu dimensiunea exploatației.

Cadrul actual necesită adaptarea sistemului de control la principiile proporționalității și abordării bazate pe risc. Proiectul de lege introduce posibilitatea de a evita selectarea repetată, în același an, a unui beneficiar deja supus unui control la fața locului, cu excepția cazurilor în care un control suplimentar este necesar pentru protejarea intereselor financiare. În același timp, este menținută rata minimă de control care

acoperă cel puțin 1% din beneficiarii implicați și este prevăzută efectuarea selecției pe baza unei analize anuale a riscurilor, care include și o componentă aleatorie.

Prin urmare, se urmărește reducerea sarcinii administrative asupra beneficiarilor, fără diminuarea nivelului de protecție a intereselor financiare publice. Această abordare corespunde orientării europene către sisteme de control și administrare proporționale, bazate pe risc și integrate cu mecanismele de monitorizare a performanței.

Proiectul de lege propune introducerea explicită a plăților în situații de criză, ca tip de intervenție distinctă, pentru situațiile de criză acordate fermierilor în urma unor evenimente catastrofale sau fenomene meteorologice și hidrologice periculoase. Necesitatea acestei intervenții este determinată de vulnerabilitatea sectorului agricol la riscurile climatice și de necesitatea existenței unor instrumente juridice și financiare care să permită intervenția rapidă a statului în situații excepționale.

Sunt necesare unele corelări tehnico-juridice privind exercițiul financiar, termenele de raportare și evaluare. Înlocuirea definiției exercițiului financiar bazate pe perioada 16 octombrie–15 octombrie cu referirea la „anul bugetar”, în sensul Legii nr. 181/2014, urmărește armonizarea terminologiei utilizate în gestionarea FNDAMR cu cadrul general al finanțelor publice și al responsabilității bugetar-fiscale. Totodată, modificarea termenelor de prezentare a rapoartelor și a evaluărilor urmărește corelarea ciclului de raportare cu exercițiul financiar și cu procesul bugetar național.

Se propun modificări determinate de necesitatea reglementării aplicării etapizate a unor prevederi ale Legii nr. 126/2025, ceea ce impune corelarea termenelor de intrare în vigoare cu nivelul de pregătire instituțională și cu evoluția procesului de integrare europeană. Proiectul de lege stabilește termene distincte pentru intrarea în vigoare a dispozițiilor referitoare la acreditarea Agenției de plăți, condiționalitățile, precum și pentru anumite prevederi care urmează să se aplice de la data intrării în vigoare a Tratatului de aderare a Republicii Moldova la Uniunea Europeană.

Această abordare este justificată de caracterul progresiv al armonizării legislației naționale cu acquis-ul UE, deoarece Legea nr. 126/2025 prevede transpunerea și implementarea gradată a acquis-ului UE în domeniul agriculturii, dezvoltării rurale și siguranței alimentare.

În contextul celor relatate, aprobarea proiectului de lege este oportună în vederea completării unor omisiuni legislative privind finanțarea, gestionarea și monitorizarea politicii agricole, prin ajustarea acestora la cerințele PAC.

3. Obiectivele urmărite şi soluţiile propuse

3.1. Principalele prevederi ale proiectului şi evidenţierea elementelor noi

Principalele propuneri legislative promovate prin proiect de lege sunt următoarele:

1. Delimitarea responsabilităților, prin clarificarea rolului „autorității competente”, care concentrează anumite funcții exercitate anterior de „autoritatea de management”.

Aceasta reprezintă una dintre cele mai importante schimbări structurale. Autoritatea competentă devine instituția centrală de coordonare, iar funcția de autoritate de management este exercitată în cadrul acesteia, printr-o subdiviziune structurală.

2. Operarea unor modificări de precizare și clarificare a unor noțiuni.

Se propune ajustarea noțiunii de „exercițiu financiar” cu referirea la „anul bugetar”, în sensul Legii nr. 181/2014.

Totodată, se propune ajustarea noțiunii de „plată directă cuplată” și completarea cadrului normativ cu o noțiune nouă – „plata directă decuplată”, definită ca tip de intervenție în cadrul căreia sprijinul financiar public pentru venit se acordă în funcție exclusiv de deținerea unei suprafețe agricole, fără a o face să depindă de tipul activității agricole desfășurate, de volumul producției obținute sau de mărimea efectivului de animale deținut.

3. Prevederea cheltuielilor din FNDAMR pentru asigurarea desfășurării acțiunilor de transfer de cunoștințe, formare, cooperare, consiliere și promovare a inovării.

Noua redacție a literei h) va exclude din destinația cheltuielilor finanțate din FNDAMR cheltuielile de administrare și de personal pentru asigurarea funcționării grupurilor de producători și a Oficiului Horticol, prevăzute în textul în vigoare și va include cheltuielile care asigură desfășurarea acțiunilor de transfer de cunoștințe, formare, cooperare, consiliere și promovare a inovării, precum și cheltuielile destinate funcționării asociațiilor de producători.

4. Completarea și concretizarea articolului 8, în contextul modificărilor operate la art. 22. S-a concretizat numărul de operațiuni pentru care solicitantul poate solicita sprijin financiar în cadrul unei intervenții și s-a completat cu excepția în contextul art. 22 alin. (1) lit. i).

5. Crearea unui lanț mai clar al responsabilităților autorității competente, Agenției de plăți și organismului de certificare.

Descrierea clară a responsabilităților autorității competente, inclusiv în ceea ce privește:
- elaborarea cadrului normativ de instituire și punere în aplicare a PSPA;
- acordarea sau retragerea acreditării Agenției de plăți;
- desemnarea și retragerea desemnării organismului de certificare;
- aprobarea metodologiei de determinare a prețurilor de referință;
- stabilirea modalităților și procedurilor pentru efectuarea controalelor;

stabilirea normelor privind respectarea și implementarea condiționalității, reglementate inclusiv prin actul normativ de bază;

instituirea, dezvoltarea, coordonarea, monitorizarea și evaluarea Sistemului de cunoștințe și inovare în agricultură (AKIS).

Modificările propuse introduc un mecanism mai apropiat de modelul european de gestiune și control.

Descrierea clară a responsabilităților Agenției de plăți, care trebuie să prezinte anual autorității competente:

raportul privind performanța;

rezumatul rapoartelor finale de audit și al controalelor;

analiza erorilor și deficiențelor sistemelor de guvernanță;

declarația anuală de gestiune privind conformitatea sistemelor de gestionare și control.

Descrierea clară a responsabilităților organismului de certificare, care:

verifică raportarea privind indicatorii de realizare și de rezultat;

verifică declarația de gestiune;

prezintă constatările privind erorile și deficiențele;

analizează măsurile întreprinse sau planificate de Agenția de plăți.

Reglementarea normelor privind Comitetul național de monitorizare a PSPA.

6. Clarificarea regimului plăților directe cuplate și decuplate.

Urmare a introducerii noțiunii de „plăți directe decuplate”, se propune completarea cadrului normativ astfel încât intervențiile să includă plăți „cuplate și decuplate” și clarificarea caracteristicilor acestor tipuri de plăți.

Se propune o distincție juridică clară între tipurile de plăți în funcție de legătura acestora cu producția:

plata directă decuplată – nu depinde de producție sau de efectivul de animale, ci de suprafața agricolă;

plata directă cuplată – depinde de activitatea agricolă, volumul producției sau efectivul de animale.

Această delimitare este relevantă și pentru aplicarea condiționalității și a excepțiilor pentru fermierii mici.

7. Precizarea raporturile și interconexiunea dintre Agenția de plăți, organismul de certificare și autoritatea competentă.

Se urmărește consolidarea responsabilității Agenției de plăți și a sistemului de audit și certificare, precum și delimitarea mai clară a atribuțiilor fiecărei entități în cadrul sistemului de gestiune și control.

8. Introducerea unei noi categorii de intervenție – plățile în situații de criză.
Se propune introducerea unei noi categorii de intervenție, și anume plățile în situații de criză, acordate fermierilor în urma unor evenimente catastrofale sau fenomene meteorologice și hidrologice periculoase.

Este o propunere esențială și oportună, deoarece creează o bază juridică explicită pentru intervenții financiare destinate situațiilor de criză sau calamitate. Necesitatea unor astfel de instrumente este determinată de vulnerabilitatea sectorului agricol la riscurile climatice și de necesitatea existenței unor mecanisme care să permită intervenția rapidă a statului în situații excepționale.

9. Clarificarea procedurii de depunere și autorizare a cererilor.
Se propune o orientare clară privind depunerea electronică a cererilor și clarificarea procedurii de autorizare a acestora. Totodată, se introduce un motiv expres pentru respingerea cererii, și anume situația în care aceasta „a rămas fără acoperire financiară".

10. Îmbunătățirea normelor privind sistemul de control aferent condiționalităților.
Sistemul va condiționa acordarea anumitor plăți de respectarea:
cerințelor legale în materie de gestionare (SMR);
standardelor privind bunele condiții agricole și de mediu (GAEC);
condițiilor privind încadrarea în muncă, sănătatea și securitatea.

Se introduc unele facilități pentru fermierii mici. Astfel, fermierii cu o suprafață eligibilă declarată de maximum 10 ha sunt scutiți de anumite controale din cadrul sistemului respectiv. Pragul de 10 ha devine, astfel, un element central pentru stabilirea regimului aplicabil fermierilor mici.

O altă îmbunătățire a cadrului privind condiționalitatea ține de instituirea unui regim special pentru exploatațiile cu o suprafață de până la 30 ha în ceea ce privește GAEC 7. Este introdusă o facilitate suplimentară, potrivit căreia fermierii cu exploatații de maximum 30 ha de suprafață agricolă declarată sunt scutiți de controalele privind GAEC 7.

Astfel, sunt instituite două praguri distincte:
≤ 10 ha – excepții mai largi de la anumite cerințe privind condiționalitatea și controale;
≤ 30 ha – exceptare specifică de la controalele privind GAEC 7.

De asemenea, se prevede recunoașterea agriculturii ecologice în cadrul GAEC. Scopul este evitarea dublării obligațiilor și controalelor pentru exploatațiile deja supuse unui sistem de certificare ecologică.

Sistemul de control este instituit de autoritatea competentă, iar controalele vizează respectarea cerințelor de condiționalitate aferente plăților directe și a obligațiilor privind bunele condiții agricole și de mediu.

Modificările propuse păstrează o componentă bazată pe analiza riscurilor și mențin o componentă aleatorie, iar eșantionul trebuie să acopere cel puțin 1% dintre beneficiarii vizați.

Se introduce și principiul evitării controalelor repetitive. În cazul în care un beneficiar a fost selectat pentru un control la fața locului, în principiu, acesta nu va fi selectat din nou în același an, cu excepția cazurilor în care riscurile identificate justifică efectuarea unui control suplimentar.

11. Consolidarea sistemului de gestiune și control.
Introducerea declarației anuale de gestiune, a raportului anual privind performanța și a analizei erorilor și deficiențelor va contribui la creșterea responsabilității instituțiilor publice în ceea ce privește utilizarea FNDAMR.

12. Consolidarea conceptului privind PSPA și al raportului anual privind performanța PSPA.
Se propune consolidarea prevederilor referitoare la conținutul PSPA, precum și la informațiile care trebuie să fie incluse în raportul anual privind performanța PSPA.

Aceste modificări vor permite o evaluare mai clară a cuantumului cheltuielilor efectuate din FNDAMR, precum și a rezultatelor obținute în raport cu resursele financiare utilizate.

În ansamblu, proiectul de lege propune îmbunătățiri tehnice ale Legii nr. 126/2025, care vor contribui la trecerea către un sistem mai apropiat de arhitectura PAC a Uniunii Europene, bazat pe planificare multianuală, intervenții, indicatori, rezultate, raportare și evaluare.
Această direcție este reflectată în mod expres în PSPA 2026–2030, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 288/2026.

În scopul realizării indicatorilor stabiliți în cadrul măsurii nr. 28 din Anexa nr. 1 la Agenda de reforme aferentă Planului de creștere al Republicii Moldova pentru anii 2025-2027, aprobată prin Hotărârea Guvernului nr. 260/2025, care prevede introducerea condiționalităților și mecanismului de sancționare pentru nerespectarea condițiilor sprijinului financiar acordat de Agenția de plăți, pentru a stimula punerea în aplicare a standardelor Republicii Moldova aliniate la cele ale Uniunii Europene privind clima și mediul, sănătatea publică și sănătatea plantelor și bunăstarea animalelor, se propune intrarea în vigoare a proiectului la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

3.2. Opţiunile alternative analizate şi motivele pentru care acestea nu au fost luate în considerare

Nu au fost identificate și analizate opțiuni alternative, întrucât intervenția legislativă este determinată de necesitatea ajustării și completării cadrului normativ existent în

vederea asigurării conformității acestuia cu cerințele aplicabile ale politicii agricole comune a Uniunii Europene.

Proiectul de lege propune un cadru legislativ integrat, coerent și adaptat specificului național, care să permită gestionarea eficientă a FNDAMR și a fondurilor UE de preaderare, precum și acordarea unui sprijin adecvat pentru dezvoltarea durabilă a sectorului agricol.

Instituirea unui astfel de cadru este necesară pentru asigurarea competitivității, durabilității și inovării în agricultură, precum și pentru îmbunătățirea condițiilor de viață în mediul rural.

4. Analiza impactului de reglementare

4.1. Impactul asupra sectorului public

Clarificarea responsabilităților instituționale. Una dintre cele mai importante modificări constă în reorganizarea atribuțiilor autorității competente. Aceasta va avea atribuții privind acreditarea Agenției de plăți, desemnarea organismului de certificare, aprobarea metodologiilor de control și coordonarea Sistemului de cunoștințe și inovare în agricultură (AKIS).

Impactul pozitiv constă în:
- reducerea suprapunerilor de competențe;
- delimitarea mai clară a responsabilităților;
- creșterea responsabilității instituționale;
- facilitarea coordonării dintre autoritatea competentă, Agenția de plăți și organismul de certificare.

Consolidarea sistemului de gestiune și control. Introducerea declarației anuale de gestiune, a raportului anual privind performanța și a analizei erorilor și deficiențelor va contribui la creșterea responsabilității instituțiilor publice în ceea ce privește utilizarea fondurilor FNDAMR. Această modificare este deosebit de relevantă în contextul recomandărilor Curții de Conturi privind utilizarea resurselor financiare publice din FNDAMR.

Creșterea și îmbunătățirea transparenței în administrarea politicii agricole, prin:
- publicarea regulamentului Comitetului național de monitorizare a PSPA;
- publicarea avizelor acestuia;
- publicarea listei membrilor;
- publicarea raportului anual privind performanța.

Reducerea poverii administrative pe termen mediu. Depunerea cererilor în format electronic și introducerea sistemelor electronice pot contribui la reducerea volumului documentelor pe suport de hârtie, a timpului de procesare și a costurilor administrative.

Pe termen lung, modificările propuse vor contribui la dezvoltarea unei administrații în domeniul agriculturii mai bine coordonate, mai transparente și orientate spre obținerea unor rezultate concrete.

4.2. Impactul financiar şi argumentarea costurilor estimative

Proiectul legii nu implică mijloace financiare adiționale, întrucât implementarea noilor prevederi nu presupune costuri suplimentare directe din bugetul public național, acestea se vor realiza în limita mijloacelor financiare alocate FNDAMR.

Finanțarea intervențiilor și măsurilor care cad sub incidența politicii agricole, prevăzute la articolul 7 din Legea nr. 126/2025, se efectuează din FNDAMR, aprobat anual prin Legea bugetului de stat, și din surse financiare oferite de partenerii de dezvoltare.
Subliniem faptul că Legea nr. 126/2025, inclusiv proiectul de lege respectiv, reglementează prevederi generale privind structura tipurilor de intervenție, formele de sprijin și sursa de finanțare a cheltuielilor agricole, iar indicatorii, condițiile și mărimea surselor financiare pentru intervenții, plafoanele și condițiile specifice de acordare a sprijinului financiar, precum și indicatorii de monitorizare, evaluare și de rezultat, sunt stabiliți în PSPA

4.3. Impactul asupra sectorului privat

Impactul asupra sectorului privat se va manifesta prin următoarele efecte:
Creșterea predictibilității finanțării. Trecerea către un sistem multianual și bazat pe performanță poate permite fermierilor și altor beneficiari implicați în sectorul agricol să își planifice mai eficient investițiile și activitățile economice.

Introducerea plăților directe decuplate. Plata directă decuplată poate oferi fermierilor o sursă mai predictibilă de sprijin pentru venit, întrucât nu este condiționată direct de volumul producției sau de efectivul de animale. Plata directă decuplată poate contribui la:

- stabilitatea veniturilor;
- reducerea riscului economic;
- creșterea flexibilității în alegerea structurii de producție.

Introducerea plăților în situații de criză. Introducerea plăților destinate fermierilor în situații de criză în urma unor evenimente catastrofale sau fenomene meteorologice și hidrologice periculoase. Necesitatea unor astfel de instrumente este determinată de vulnerabilitatea sectorului agricol la riscurile climatice și de necesitatea asigurării unor mecanisme de sprijin în situații de criză.

Simplificări pentru fermele mici. Pragurile de 10 ha, pentru anumite exceptări de la condiționalitate și controale, și de 30 ha, pentru exceptarea de la controalele privind GAEC 7, pot contribui la reducerea costurilor administrative suportate de micii fermieri.

Depunerea electronică a cererilor. Prioritizarea depunerii cererilor în format electronic poate contribui la reducerea:

deplasărilor la instituțiile publice;
timpului necesar pentru depunerea cererilor;
costurilor administrative;
riscului de pierdere sau deteriorare a documentelor pe suport de hârtie.

În ansamblu, impactul asupra sectorului privat este estimat ca fiind predominant pozitiv, prin creșterea predictibilității sprijinului financiar, simplificarea unor proceduri administrative și instituirea unor mecanisme suplimentare de protecție împotriva riscurilor. Totodată, pentru beneficiarii supuși cerințelor de condiționalitate, pot apărea anumite costuri de conformare, inclusiv cele asociate respectării cerințelor aplicabile și efectuării controalelor.

4.4. Impactul social

Impactul social va fi predominant pozitiv, în special în ceea ce privește stabilitatea veniturilor în mediul rural, protecția împotriva riscurilor și dezvoltarea comunităților rurale. Acest impact este important având în vedere rolul semnificativ al agriculturii în ocuparea forței de muncă și în economia rurală.

Menținerea veniturilor în mediul rural. Plățile directe și măsurile de sprijin pentru venit pot contribui la menținerea veniturilor agricultorilor și la reducerea vulnerabilității economice a gospodăriilor rurale.

Protecția fermierilor împotriva șocurilor. Plățile în situații de criză pot contribui la reducerea impactului social și economic al secetei, înghețurilor, inundațiilor și al altor fenomene climatice extreme asupra fermierilor și comunităților rurale.

Sprijin pentru fermierii mici. Exceptările aplicabile exploatațiilor cu o suprafață de până la 10 ha pot preveni situațiile în care costurile administrative și de conformare devin disproporționate pentru micii producători.

Îmbunătățirea accesului la cunoștințe și inovare. Introducerea Sistemului de cunoștințe și inovare în agricultură (AKIS) va contribui la îmbunătățirea accesului fermierilor la:
servicii de consultanță;
instruire și formare;
cercetare;
tehnologii moderne;
informații privind adaptarea la schimbările climatice.

În ansamblu, măsurile propuse vor contribui la consolidarea rezilienței economice și sociale a comunităților rurale, la reducerea vulnerabilității fermierilor și la îmbunătățirea accesului acestora la resurse, servicii și oportunități de dezvoltare.

4.4.1. Impactul asupra datelor cu caracter personal

În condițiile proiectului de lege, datele cu caracter personal sunt colectate și prelucrate de către Agenția de plăți. Scopul colectării și prelucrării datelor cu caracter personal

constă în îndeplinirea obligațiilor de gestionare, control, audit, monitorizare și evaluare care îi revin Agenției de plăți în temeiul prezentei legi, precum și în scopuri statistice.

Agenția de plăți nu va prelucra datele cu caracter personal într-un mod incompatibil cu scopurile pentru care acestea sunt colectate.

În acest context, la etapa elaborării proiectului de lege, nu au fost identificate riscuri suplimentare pentru drepturile și libertățile persoanelor vizate.

4.4.2. Impactul asupra echităţii şi egalității de gen

Proiectul de lege nu generează un impact negativ asupra egalității de gen și urmărește asigurarea unui tratament nediscriminatoriu și a egalității de șanse în accesul la fonduri și la măsurile de sprijin din sectorul agricol.

Impactul asupra echității și egalității de gen se manifestă prin promovarea egalității de șanse și a incluziunii în accesul la finanțare, la măsurile de sprijin agricol și la oportunitățile de dezvoltare oferite în cadrul politicii agricole.

4.5. Impactul asupra mediului

Proiectul de lege poate avea un impact pozitiv semnificativ asupra mediului, în special prin introducerea și clarificarea cerințelor privind bunele condiții agricole și de mediu (GAEC) și cerințele legale în materie de gestionare (SMR), precum și prin stabilirea obligației de menținere a suprafețelor agricole în bune condiții agricole și de mediu.

Măsurile propuse pot contribui la:
protecția și conservarea resurselor de apă;
protecția solului, inclusiv prin reducerea eroziunii și menținerea structurii și fertilității acestuia;
gestionarea mai durabilă a rotației culturilor;
conservarea biodiversității și menținerea zonelor naturale;
prevenirea și combaterea degradării terenurilor;
gestionarea durabilă a resurselor naturale;
dezvoltarea agriculturii ecologice;
creșterea rezilienței sectorului agricol și adaptarea la schimbările climatice.

Prin urmare, proiectul de lege contribuie la consolidarea dimensiunii de mediu a politicii agricole și la promovarea unor practici agricole durabile. Totodată, proiectul de lege indică în mod explicit consolidarea rezilienței sectorului agricol și adaptarea acestuia la schimbările climatice printre direcțiile politicii agricole.

4.6. Alte impacturi şi informaţii relevante

În ansamblu, proiectul de lege are un impact pozitiv asupra celor patru domenii analizate.

Una dintre principalele concluzii este că proiectul de lege contribuie la tranziția politicii agricole de la un model predominant administrativ, axat pe acordarea sprijinului, către un model bazat pe:

finanțare multianuală;
orientare spre performanță;
sisteme de control bazate pe risc;
condiționalitate;
protecția mediului;
digitalizare.

Totodată, pe lângă impactul asupra sectorului public și asupra sectorului privat, precum și impactul social și asupra mediului, proiectul de lege generează și un impact important asupra procesului de integrare europeană.

Impact asupra procesului de integrarea europeană.
Prin alinierea legislației naționale la cerințele și standardele UE în domeniul politicii agricole comune, proiectul de lege contribuie la consolidarea cadrului instituțional și normativ necesar pentru procesul de aderare a Republicii Moldova la Uniunea Europeană.

5. Compatibilitatea proiectului actului normativ cu legislaţia UE

5.1. Măsuri normative necesare pentru transpunerea actelor juridice ale UE în legislaţia națională

Proiectul legii transpune parțial:

art. 3; art. 9 paragraful trei; art. 12 alin. (1), (1a) și alin. (2); art. 16 alin (1); art. 69 lit. a) - i); art. 104 alin. (1); art. 107 alin. (1) lit. a) – g); art. 123 alin. (1) și alin. (2) lit. a), d)-i) și k); art. 124 (1)-(4); art. 128 alin. (1); art. 131 alin. doi; art. 133; art. 134 alin. (2), alin. (5) lit. a) – d), alin. (7); art.136 alin. (1); art. 140 alin. (1) - (2) din Regulamentul (UE) 2021/2115,

și

art.8 alin. (1) lit. a),c) și d), alin. (2) - (4); art. 9 alin. (2) primul paragraf, alin. (3) lit. b)-d) și alin. (4); art. 12 alin. (1) primul paragraf și (2) lit. c), paragraful doi, alin (3); art. 35; art. 44 alin. (3); art. 60 alin. (1) paragraful trei; art. 76 alin. (2) paragraful doi; art. 80 alin. (2); art. 82 paragraful unul; art. 83 alin. (1) primul paragraf, alin. (2) - (2a), alin. (6) lit. a) și lit. d); art. 84 alin. (1), alin. (2) primul paragraf, alin. (4) și (5); art. 85 alin. (3) paragraful doi; art. 87 alin. (1) primul paragraf din Regulamentul UE 2021/2116.

Regulamentul UE 2021/2115 și a Regulamentul UE 2021/2116, odată cu aderare Republicii Moldova la Uniunea Europeană se vor aplica direct și obligatoriu în toate elementele sale.

În acest sens au fost completate 2 tabele de concordantă: tabelul de concordanță a proiectului legii în raport cu Regulamentul UE 2021/2115 și tabelul de concordanță a proiectului legii în raport cu Regulamentul UE 2021/2116.

5.2. Măsuri normative care urmăresc crearea cadrului juridic intern necesar pentru implementarea legislaţiei UE

Lista cadrului juridic UE pentru care se creează cadrul juridic intern:

1. Comunicarea Comisiei din 29 noiembrie 2017 intitulată „Viitorul sectorului alimentar și al agriculturii” (Politica Agricolă Comună 2023-2027);
2. Regulamentul (UE) 2021/2115 al Parlamentului European și al Consiliului din 2 decembrie 2021 de stabilire a normelor privind sprijinul pentru planurile strategice care urmează a fi elaborate de statele membre în cadrul politicii agricole comune (planurile strategice PAC) și finanțate de Fondul european de garantare agricolă (FEGA) și de Fondul european agricol pentru dezvoltare rurală (FEADR) și de abrogare a Regulamentelor (UE) nr. 1305/2013 și (UE) nr. 1307/2013 (CELEX: 32021R2115), publicat în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L 435/1 din 6 decembrie 2021, așa cum a fost modificat ultima dată prin Regulamentul (UE) 2026/1768 al Parlamentului European și al Consiliului din 14 iulie 2026;
3. Regulamentul (UE) 2021/2116 al Parlamentului European și al Consiliului din 2 decembrie 2021 privind finanțarea, gestionarea și monitorizarea politicii agricole comune și de abrogare a Regulamentului (UE) nr. 1306/2013 (CELEX: 32021R2116), publicat în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L 435/187 din 6 decembrie 2021, așa cum a fost modificat ultima dată prin Regulamentul (UE) 2026/1768 al Parlamentului European și al Consiliului din 14 iulie 2026.

Proiectul de lege propune aducerea în concordanță a cadrului normativ național care reglementează domeniul subvenționării în agricultură și în mediul rural cu ultima versiune consolidată, din 14 iulie 2026, a Regulamentului (UE) 2021/2115 și a Regulamentului (UE) 2021/2116.

6. Avizarea şi consultarea publică a proiectului actului normativ

În scopul respectării prevederilor Legii nr. 239/2008 privind transparența în procesul decizional, anunțul cu privire la inițierea elaborării proiectului de lege a fost publicat pe pagina web particip.gov.md, la data de 2 aprilie 2026, cu termenul-limită pentru prezentarea propunerilor și recomandărilor stabilit pentru data de 26 aprilie 2026. https://particip.gov.md/ro/document/stages/proiectul-legii-cu-privire-la-modificarea-legii-nr-1262025-privind-finantarea-gestionarea-si-mon/16451

În perioada stabilită pentru consultarea publică, nu au fost înregistrate propuneri sau recomandări cu privire la proiectul de lege din partea potențialelor părți interesate.

Totodată, prin scrisoarea nr. 17-08/2448 din 26.08.2026, MAIA a transmis spre consultare asociațiilor de profil (circa 28 de asociații) proiectul de lege și nota de fundamentare aferentă acestuia.

În conformitate cu art. 32 din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative, proiectul de lege urmează a fi examinat și avizat de către instituțiile de resort.

Informația privind rezultatele avizării va fi inclusă în sinteză după recepționarea avizelor.

7. Concluziile expertizelor

Proiectul de lege urmează a fi supus expertizei de compatibilitate cu legislația UE, în conformitate cu prevederile art. 35 al Legii nr. 100/2017 cu privire la actele normative.

Totodată, în conformitate cu prevederile art. 36 și 37 din Legea nr. 100/2017, proiectul de lege urmează a fi supus expertizei anticorupție și expertizei juridice la etapa finală, după definitivarea acestuia potrivit avizelor, expertizei de compatibilitate cu legislația UE și rezultatelor consultărilor publice.

8. Modul de încorporare a actului în cadrul normativ existent

În vederea implementării prezentei legi urmează a fi modificate următoarele acte normative:

- Hotărârea Guvernului nr. 134/2026 cu privire la desemnarea autorității de management al politicii agricole;
- Hotărârea Guvernului nr. 288/2026 privind aprobarea Programului strategic al politicii agricole pentru perioada 2026-2030;
- Hotărârea Guvernului nr. 396/2026 cu privire la aprobarea Regulamentului privind procedura, criteriile de acreditare a Agenției de Intervenție și Plăți pentru Agricultură, gestionarea financiară, controlul și transparența.

9. Măsurile necesare pentru implementarea prevederilor proiectului actului normativ

În scopul implementării proiectului de lege, MAIA va institui cadrul de performanță, care va permite raportarea, monitorizarea și evaluarea performanței PSPA pe parcursul implementării acestuia.

Principalele instituții implicate în implementarea proiectului de lege sunt MAIA și Agenția de plăți.

Asigurarea capacităților instituționale, materiale, umane și financiare necesare pentru implementarea proiectului de lege urmează să fie realizată în procesul elaborării și adoptării actelor normative prevăzute la punctul 8 din prezenta Notă de fundamentare.

Ministru

Digitally signed by Osmochescu Eugeniu
Date: 2026.09.23 17:01:38 EEST
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova
MOLDOVA EUROPEANĂ

Eugeniu OSMOCHESCU